

Incumbensa Derungs concernent la meglieraziun da las cundiziuns generalas per deponias e per l'explotaziun da material

I daventa pli e pli difficil da conceder ina permissiun per installar novas deponias e zonas d'explotaziun e per mantegnair quellas ch'existan gia en il chantun Grischun, quai cunzunt en regiuns perifericas. Pervia da questa pratica restrictiva vegnan centralisadas las incumbensas da deponia e d'explotaziun, quai che porta gronds dischavantatgs ecologics ed economics. Il material da construcziun e da deponia sto uschia vegnir transportà sur lungas distanzas. Quai augmenta las emissiuns da CO₂, ils problems da traffic ed ils custs (la construcziun d'emprimas abitaziuns daventa pli chara) e chaschuna perditas finanzialas per las vischnancas pertutgadas. Plinavant smanatschan uschia situaziuns da monopol.

Las prescripziuns legalas, en spezial sin plaun federal, restrenschan considerablament l'installaziun e la gestiun da deponias e da zonas d'explotaziun. Questas regulaziuns na resguardan betg suffizientmain las relaziuns geograficas ed economicas dal chantun Grischun. Ultra da quai na paran la pratica e las regulaziuns chantunalas vertentas betg dad exaurir cumplainmain la libertad d'agir ch'il dretg federal porscha.

Sut quest aspect supplitgeschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders la Regenza da prender las suandantas mesiras:

1. Utilisaziun maximala da la libertad d'agir:

La Regenza ed ils uffizis pertutgads duain utilisar tut las libertads d'agir pussaivlas che l'execuziun e la pratica da las leschas vertentas porschan. En quest connex duai ella mussar, nua e co che questas libertads d'agir pudessan vegnir extendidas sin plaun chantunal.

2. Facilitaziuns sin il stgalim da las leschas chantunalas:

La Regenza duai examinar e preschentar, en tge secturs ch'ins po far adattaziuns legalas sin plaun chantunal per simplifitgar las cundiziuns generalas per deponias e per l'explotaziun da material. Sin basa da quai duai la Regenza suttametter al Cussegl grond projects da lescha concrets che promovon la gestiun decentrala da deponias e da zonas d'explotaziun.

3. Prender influenza sin plaun federal:

La Regenza duai mussar, en tge secturs ch'i dovra adattaziuns sin plaun federal per resguardar meglier ils basegns specifics dal chantun Grischun. La Regenza vegn incumbensada da sa far valair activamain tar ils uffizis federals cumpetents, tar las parlamentarias ed ils parlamentaris federals dal Grischun sco er tar auters gremis ed autras instituziuns relevantas, per iniziar las midadas necessarias da tschertas leschas federalas.

Cun questas mesiras duai vegnir garantì, che las cundiziuns generalas per deponias e per l'explotaziun da material en il chantun Grischun vegnian meglieradas per obtegnair soluziuns persistentas e decentralas da questa sfida structurala impurtanta.

Cuira, ils 30 d'avust 2024

Derungs, Menghini-Inauen, Loi, Altmann, Beeli, Berther, Berweger, Bettinaglio, Binkert, Bundi, Cahenzli-Philipp (Vaz Sut), Caluori, Casutt, Censi, Collenberg, Cortesi, Cramer, Danuser (Cazas), Della Cà, Dürler, Epp, Favre Accola, Furger, Gansner, Gort, Grass, Hartmann, Heim, Heini, Helbling, Holzinger-Loretz, Kohler, Krättli, Lamprecht, Lehner, Luzio, Michael (Donat), Michael (Castasegna), Micheli, Pfäffli, Righetti, Roffler, Said Bucher, Schutz, Sgier, Spagnolatti, Tomaschett, von Tschärner, von Wyl, Wieland, Zanetti (Sent)